

AFTONBLADET

1 2 3

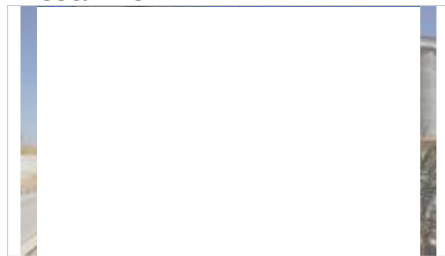
Textstorlek:

Droghandel eldar på kriget i Syrien

Handeln med drogen Captagon ger pengar till vapen. Bruket av drogen ger krigare med extra mycket aggressivitet. IS har många gånger anklagats för att både handla med och använda sig av Captagon. I en övergiven bas för utländska jihadister inne i Syrien hittar Aftonbladet tecken som stärker misstanken.

Klicka för att få upp kartan större.

Intill en motorväg i Aleppoprovinsen i norra Syrien förvarade Islamiska staten (IS) tidigare några sädesilor till en militärbas för sina utländska krigare. Det är sensommar 2015 och häftiga strider mot kurdisk gerilla pågår lite längre fram på slätten.

Jihadisterna övergav basen tre dagar innan Aftonbladet kommer dit.

Kvar ligger bland annat en handbok, tryckt i Albanien, om hur Koranen skulle läsas. I närheten en engelsk-arabisk ordbok. Madrasser där krigarna nyss sovit ligger kvar på golvet, tillsammans med deras kläder, bönepärlor och personliga ägodelar. De har sprejat "Happy Eid" på en av väggarna, för att fira fastemånaden Ramadans avslut. Vi trevar oss fram försiktigt, väl medvetna om att IS kan ha riggat bomber.

Första kända tecknet

Men i deras hastiga uppbrott har jihadisterna också glömt kvar några mycket viktigare saker. Bland bråten i en av byggnaderna ligger det ett anteckningsblock.

Det är smutsigt och delvis sönderrivet, men fullt av noteringar, kartor och islamistiska dikter. På en av sidorna finns det en kort att göra-lista, där punkten längst ner är särskilt intressant: "Abu Udays fabrik. Abu Raed as-Salou: Captagon".

Uday och Raed as-Salou är båda mansnamn. Några sidor senare återkommer det andra namnet i en ny anteckning: "Abu Raed as-Salous kontor. Nära det civila sjukhuset, al-Ashragatan." Sedan står det ett turkiskt mobiltelefonnummer.

När Aftonbladet slår telefonnumret till Abu Raed as-Salou, Captagonkontakten, fungerar det ännu. Signalerna går fram, men ingen svarar.

IS har under flera år anklagats för att vara en del av en mycket lönsam handel med drogen Captagon. Anteckningsblocket är det första kända tecknet på att det faktiskt är så.

– Jag har aldrig hört talas om några dokument som nämner Captagon förut. Det har skrivits flera medierapporter om IS koppling till drogen, men utan att några bevis tidigare lagts fram, säger Aymann al-Tamimi, jihadismforskare vid Middle East Forum och ledande i att katalogisera skriftliga IS-dokument.

Krig gynnar kriminella

Captagon är en amfetaminbaserad drog som förbjöds internationellt på 1980-talet. Piratkopior av Captagonpiller har fortsatt säljas på svarta marknaden och i mitten av 2000-talet fick drogen fäste i Mellanöstern. Fabrikerna fanns huvudsakligen i Libanon. Men när krig och laglöshet breddade sig i Syrien flyttade tillverkningsenheten snart in i dit istället – och växte explosionsartat.

2011 beslagtogs libanesiska tullen 680 000 Captagonpiller. Två år senare hade det ökat till 11,7 miljoner piller, 2014 till 25,4 miljoner piller. I november 2015 beslagtogs turkiska myndigheter 11 miljoner piller i två räder nära syriska gränsen. Jordansk polis dödade ett dussin smugglare med två miljoner piller, i en eldstrid vid syriska gränsen i januari i år.

– Om du sysslar med organiserad brottslighet är inbördeskrig bra för affärerna, sa Masood Karimipour, Mellanösternchef för UNODC, FN:s organ mot brottslighet och narkotika, till The Times tidigare i år. [LÄS OCKSÅ PLUS Så drar terrorsekten IS in sina miljoner](#)

”Handlar med vad som helst”

Flera bedömare menar att de aktörer som tjänat pengar på Captagon har investerat dem i ytterligare vapen till Syrienkriget. Det är inte otroligt att IS har gjort likadant, för att kunna finansiera sina krig och övergrepp. Att det skulle strida mot IS egna hårdföra lagar – i det kalifat IS utropade 2014 är alla droger, inklusive tobak, totalförbjudna – behöver inte alltid betyda att lagarna efterlevs, menar Syrienkännaren och författaren Aron Lund.

– IS är säkert mycket mer cyniska än de vill visa upp. Jag tror att deras ledare är fullt uppriktiga med vad de säger, men samtidigt har de knutit både smugglare och kriminella till sin rörelse. Sådana handlar med vad som helst och det är inte självklart att ledningen har insyn i allt som händer på det lokala planet.

Men hur har IS tagit emot, eller skickat iväg alla piller? Spåren pekar som många gånger förr mot Turkiet.

Stora delar av anteckningsblocket fokuserar på kalifatets handel med mer ordinära varor. Där finns ett flertal långa inköpslistor av varor IS beställt: 2 100 tekannor, 1 250 hårborstar, 2 750 handdukar och 1 400 krokor att hänga upp dem på. Även 1 000 bröd, 3 000 ägg och 7 900 kycklingar står med. [LÄS OCKSÅ PLUS Värstingplan sätts in i kriget mot IS](#)

I det IS-kontrollerade norra Syrien går så stora mängder varor i dag oftast bara att köpa från Turkiet. Kanske har drogerna färdats längs samma rutt.

Skickar taxichaufförer

Ett annat alternativ är att pillren har fraktats via nordvästra Syrien – genom områden kontrollerade av ibland väststödda rebeller. Aron Lund menar att handeln där är betydligt mer flytande än vad de politiska relationerna och konflikterna är.

–Jag tror IS kan sitta i Raqqa eller Mosul och lägga en beställning på någonting i Turkiet, sedan bara vänta på att det ska komma ner från gränsen.

Turkiet har länge kritiserats för att inte ha skött sin gränsbevakning mot Syrien bättre. IS och andra grupper kunde i flera år enkelt skicka eller ta emot både krigare och varor över gränsen. Sedan 2015 har USA gärna förklarat att det västallierade Turkiet nu skärpt sin bevakning.

Men när Aftonbladet talar med Ahmet, en handlare i turkiska Hatayprovinsen, låter han förvånad över frågan om några svårigheter i sitt och kollegornas arbete. Ahmet skickar varor till staden Kasab i syriska Latakiaområdet, där han säger att islamister tar emot dem och

säljer vidare till IS. Allting sker öppet och några problem med turkisk gränsvakt brukar inte dyka upp.

– Jag skickar varorna med taxichaufförer, fram och tillbaka över gränsen.

Särskilt aggressiva

Men IS hantering av Captagon behöver inte enbart handla om att tjäna pengar. Flera tillfångatagna medlemmar har vittnat om att IS också ger drogen till sina krigare. Den här artikelskribenten hittade en stor påse kokain hos IS i Syrien 2014, vilket redan då visade på jihadisternas drogbruk, trots den bild av religiös renlärighet de vill ge av sig själva. Flera andra syriska väpnade grupper sägs använda Captagon för att de ska orka fortsätta strida. Vittnesmål från fronten har också ibland beskrivit IS-krigarna som särskilt aggressiva och galna; att de springer rakt in i kulregn, till synes utan fruktan.

Psykiatriker har varit oense kring ifall stora doser stark amfetamin skulle kunna leda till de extrema beteenden vissa säger sig ha sett hos IS. Forskaren Aymann al-Tamimi menar att jihadisterna absolut skulle kunna se en sådan drog som ett användbart verktyg. Han hänvisar till en handbok som IS militära befälhavare använder.

– I den nämns bara att skadliga effekter från droger måste "undvikas". Handboken förbjuder inte uttryckligen droger. Och om Captagon kanske förbättrar din uthållighet, varför skulle det då nödvändigtvis förbjudas?, säger han. [LÄS OCKSÅ PLUS Terroristernas måltavla: Europa](#)

Joakim Medin

Om Captagon

Captagon producerades först i västvärlden under 1960-talet, som ett läkemedel för att dämpa hyperaktivitet och öka koncentrationsförmågan. Då det var starkt beroendeframkallande och hade andra problem blev Captagons aktiva ingrediens, fenetyllin, narkotikaklassat av WHO 1986.

Efter att det ursprungliga Captagon förbjöds har olika former av piratkopior förblivit populära särskilt i Gulfstaterna och Saudiarabien, med rykte om sig som energipiller och potenshöjare.

Drogen är billig att tillverka men på de största marknaderna, Gulfstaterna och framför allt Saudiarabien, säljs de för uppemot 20 dollar per piller. Saudiska myndigheter säger sig beslagta 55 miljoner piller årligen och 2013 halshög man en syrier, som dömts för Captagonsmuggling. I oktober 2015 grep libanesisk polis en prins från det saudiska kungahuset som försökt smugla ut två ton Captagon i 40 resväskor

Utskriftsdatum: 2016-07-10

Publicerad: 2016-07-10

Webbadress: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/utrikes/article23132283.ab>

Tipsa oss!

MMS & SMS: 71000

Mejla: tipsa@aftonbladet.se

Ring: 08 - 411 11 11

© Aftonbladet